

<div></div>
<p>עין משפט גז מוצה</p>
<p>לח אב מיי פרק א מהלכות פסה"מ הלכה י:</p> <p>לו גדה מיי פייט מהלכות מעה"ק הלכה ח:</p> <p>ו מיי שם הלכה ח:</p> <p>ז לו ז מיי שם הלכה ח:</p> <p>לח ח מיי פיט מהלכות ביאת מקדש הלכה ד:</p>

תורה אור השלם

1. וְלָקַח מִלֵּאֲ הַמִּזְבֵּחַ חֲצִי אֵשׁ מִעַל הַמִּזְבֵּחַ מִלִּפְנֵי יְהוָה וּמִלֵּא חֲצִיזֵי קִטְרֹת טַמִּים דָּקָה וְהִבִּיא מִבֵּית לַקְרִיבֹת:

ויקרא טו, יב:
2. וְהִקְיָה זֹאת לְכֹסֶם לַחֲקֹת עוֹלָם לְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִכָּל חַטָּאתָם אֲחֵת בְּשָׁנָה וְעֵשׂ בְּאֶשֶׁר יִקְרָה יְהוָה יִדְוָה אֶת מִזְבְּחֵה:
3. וְאֶלֶה־ם תֹּאמְרוּ אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וְכֹן הֵגֵר אֲשֶׁר יִגְדֹּר בְּחוּבָב־אֶשֶׁר יַעֲלֶה עִלָּהּ וְאִבְתָּ וְאֵל פֶּתַח אֵהָל מוֹעֵד לֹא יִבְיָאנוּ לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ לַיהוָה וְגִבְרַת רִחַשׁ הַחַוּוֹת מַעֲמִיהֶ:
ויקרא יז, ח-ט

מוסף רש"י

ובזית חלב. לו כזית חלב, דליתא כזי אכילה מנחה (בבברות 78:) זורק את הדם. ואם לא נשפירי טלט לא זיקין, דכמיז (דברים יב) ועשית עולותיך הכשר והדם, אם אין גפר אין דם (שם וכוני' לעיל בה):
חצי זית בשר רבי' אינו זורק את הדם. שאין אכילה אדם ואכילת מנחה מנטרפין אפילו כולה קיימת באותה מנחה הבאה בנסכים קאמר דכמיז מקומנ'ה צחון הלכן חשיב'א נמי הקטרה לחייב אכזית ממנו צחון ומנחת כהניס כהניס חזק'א אע"ג דלית קיין דמנחה נינהו ופליגי ר' דאף ס"ד הואיל ונשדו ונח קאח'א כגוס'א דנח'א דמאי, ואע"ג דלא נשפירי מן הכשר כלום זירוק עליה את הדם, קמ"ל דלא (ויערה 88:) הקומץ. דמנחת ישראל:
ומנחת כהניס. מנחה שהמזבח סתן דלית נקמ'ת אלא כולה כליל דכמיז (ויקרא ו) וכל מנחת סתן כליל מהיה:
ומנחת צחון משדח. חזוני' כ"ג נמי כמיז נה כליל חקטרי:
ומנחת נסכים. נמי כליל מה (מנחות יב):

קט:

ט) **באן** בשניותותרו [עד] שלא מרק הדם ומני רבי יהושע. ה"ג לה כמעילה בפ' קדשי מוצח (דף טו:.) אלא אימ'א עולה ואימורים מנטרפין זה עם זה לכזית לזרוק עליהם את הדם ומאן קמני לה רבי יהושע וגירסא דשמעתין נמי יש לישנ'א דברייתא דקמני ולחייב עליהם משום פיגול וותר וטמא ויש לפרש דכשניתותרו כזית מעולה ואימורין אשמעינן דזריקה מעלייתא היא לאחיובי משום פיגול וותר וטמא דקרבנ' ממיריו קרינ'א ביה והשתא לא צריכי לה'א דקאמר הכ'א פיגול אפיגול לא קשי'א כאן צפיגול כאן כמחשבת פיגול דכשניויי'א דניתותרו מתר'י דמירייו פיגול וותר וצממכת מעילה לא גרסינן ליה ^י ויש מוחקין טמא מן הצריית'א משום דמטמ'א לא משני מידי אצל לפי מה שפירשתי ינח'א דכול'הו מותר'י וע"כ גרסינן ליה דאי לא גרסינן ליה הא דקאמר התם כמעילה מנינ'א לה'א דמנו רבנן מנ'א ליה הא בה

דקמני צבריית'א דמנטרפין לענין אכילה ואימ'א פיגול אפיגול לא קשי'א כאן צפיגול כאן כמחשבת פיגול וותר אותר לא קשי'א כאן צנותר כאן צנייתותרו דלמ'א חיי'י להנטרף לענין להכשיר הקרבן ולזרוק עליהם את הדם אצל לאכילה לא מנטרפין אצל מכיון דמני טמא על כרחין לענין אכילה קאמר דמנטרפין דהיינו מנינ'א לה'א דמנו רבנן:
ומ'ר כבר מ'א'א חפניו **א'א**ו דוקא. מימ'ה למ'ה לי למימר לאו דוקא אפילו ית'א דוקא'הו הוו מחייבי רבנן אכזית ממנו צחון מידי דהו'ה אקומץ וכמו כן קשה כקומץ למ'ה לי למימר דסב'י רבנן קציעות דמנ'א לאו כלום היא ויש לומר דעד כאן לא מחייבי רבנן צקומץ אלא משום דחשיב להסתכל על מנת להקטיר כזית מקומנ'ה צחון הלכן חשיב'א נמי הקטרה לחייב אכזית ממנו צחון ומנחת כהניס ומנחת כהן משיח אע"ג דלא שייך בהם פיגול כיון דמנחה נינהו ומא'ינו כמעילה דכזית נמי חשיב'א הקטרה שם מנחה אחד הוא אצל קטרת לא אשכחן דחשיב הקטרה כזית דלא שייך ביה פיגול ועוד דה'א ח"ר יוסי' דאין פיגול אלא בדצר שהוא על מוצח החיצון הלכן הא דמחייבי רבנן בקטרת כזית על כרחין דמל'א חפניו לאו דוקא וקציעות מנ'א לאו כלום היא:
דקבעינהו במנ'א. למאי ⁸ דאסיקנ'א (למאי) דקצעינהו במנ'א הוי לבונה דמתינתין שיעור שלם ופטור צחון לרבי אליעזר הואיל וקצעינהו במנ'א:

בהאי סיפ'א דפטור ציצור וקשי'א לי על'ה אמאי מודה וה'א רבי אליעזר לאו דוקא **דוהיכל** שצכל יוס שלא נאמר צו שיעור והאי פרס שיעור דרבנן הוא מודה רבי אליעזר דכזית היא הקטרה על'ה צחון:
אמר רבה בהקטרה ציצור ידי חובתן צפניס ומתני' ^[א] כולה ריש'א וסיפ'א דברי הכל היא ובהקטרה דהיכל מיירי:
כי פליגי. כמתני' בהקטרה דיוס הכפורים דלפני ולפניס שנאמר צה שיעור (ויקרא טז:) **מל'א חפניו דוקא**. וצבת אחת הילכך צחון נמי לא מחייב אלא אשלימה:
וה'א כי כמיצ'א חוקה צפניס כמיצ'א. דכדמיז (88) והיתה זאת לכם לחוקת עולם לכפר וגו' דברים שאין נעשין אלא אחת בשנה וחוקה עיכוב'א הוא:
ה"ג אלא אמר אביי בהקטרה דפניס דכול'א עלמ'א לא פליגי כי פליגי בהקטרה דחון. אביי נמי כרבה מתוך לה דצריית'א דמוד'ה צה רבי אליעזר בהקטרה דהיכל ומתניתין בהקטרה דפניס ומיהו לא כטעמ'א דרבה דאמר לרבנן מל'א חפניו לאו דוקא דכולי עלמ'א מל'א חפניו דוקא וצפניס דכ"ע לא פליגי דשלימה צעינן כי פליגי כגון שהקטיר כזית מן הקטרת של חפנית פניס צחון מר סב'י ילפינן פניס מחון ילפינן קטרת של פניס מקטרת של היכל כצמה צחון כזית אף הקטרה של פניס חייבין עליה בצמה כזית ואע"ג דבדוכת'ה לא הו'ה הקטרה הואיל ובהיכל הו'ה הקטרה:
ור' אליעזר סב'ר לא ילפינן פניס מחון. הקטרה דהיכל הוא דמחייב על'ה צחון כזית דה'א בדוכת'ה כהני חשיב'א אצל הקטרת פניס לא מחייב על'ה צחון כזית הואיל ואכילת וצדוכת'ה לאו הקטרה היא:
הש'א חון מחון. כגון ניסוך היין שהוא על המזבח החיצון לא ילפי רבנן מהקטר חלצים שהוא על המזבח החיצון לחייב על פחות מהלשה לוגין צחון אע"פ שיש שם כמה זיתים וגבי כל הקטרות של מוצח החיצון הקטרה היא הואיל וגבי ניסוך שיעור'א אחרינ'א הוא לא מחייב עליה אלא ככשיעור:
פניס מחון. לחייב על קטרת שלפני וצפניס בצמה צחון ילפינן מהקטרה דהיכל:
פחות מזוים קומץ. על כרחך רבנן היא דאי רבי אליעזר אפילו אכזית לא מחייב דה'א אמר עד שיקריב את כולן:
אל'א אמר רב'א כגון דקצעינהו במנ'א. לעולם מתניתין וצריית'א בהקטרה דהיכל הו'ה ^[ב] הקטרה בדוכת'ה כזית ומשום הכי קמני לה צבריית'א חייב ור' אליעזר מודה צה כדכר ופלוגמ'א דמתינתין כגון דקצעיה ^[ב] (דכול'ה) שני חל'אי פרס במנ'א וקסבר

השוחרט והמעלה פרק שלשה עשר זבחים

או כזית חלב. דכמיז זורק הכהן את הדם וגו' והקטיר ^[ד] החלב אע"פ שאין צבר זורק עליו את הדם והכי מפרש במנחות בהקומץ רבה (דף כו:.) ^[א] **וצמנחה מאי עמידסה**. מאי זריקת דם איכ'א כמנחה:
מנחת נסכים שנ'ה עם הוצ'ה. ואכד צבר הוצ'ה והמנחה קיימת לא יזרקו את הדם כשצילה ^א דלאו גופא דזביחה הוא:
מתנ'י **הלבושה** של מנחה:
והקטרה. שצכל יוס ^י פרס ^[ג]לן שחרית ופרס של צין הערבים שהקטיר כזית מהן צחון חייב קסבר כי כמיז ⁸ אותו על השלם הוא חייב ואינו חייב על החסר אשיעור הקטרה כמיז והיינו כזית. ורבי אליעזר נמי מדל'א פליג אריש'א גבי עולה הכי נמי דריש ליה אותו אשיעור הקטרה כרבנן ומיהו עולה דלא מיפסל'א כחסרון דכל ע'למ'ה דדם תלויה כפרת'ה חייב כזית אצל כהני פליג דק'א סב'ר קומץ כולה היינו שיעור הקטרת'ו אף צפניס דה'א מיפסל כחסרון וכן כולם שכולס מתיירין הס כל ^[א] זמן שלא קרבו כולם לא הו'ה הקטרה לל'את צעליס ידי חובתן ולרבנן כהני נמי הו'ה הקטרמן כזית היכ'א דכוליה קיים ולא חסרו קודם הקטרה ותנן ^[א] (מנחות דף כו:.) הקטיר קומנ'ה פעמיס כשירה הילכך הקטרה היא:
וכולן שהקרינן צפניס ושייר מהן כו' חייב. שהרי צו'ה נגמרה הקטרמן. **ולר' אליעזר נמי כי דריש אותו אשיעור הקטרה דריש ליה ושיעור הקטרה כזית היכ'א דצפניס הו'ה הקטרה גמורה:
וכולן שחסרו כל שהוא. קודם הקטרה ע"י ציצוד או שריפה ופסלו כחסרון דלאמר כמנחות (דף ט:.) מן המנחה פרט לשחסרה היא ושחסר קומנ'ה. והאי וכולן לאו אלצונה קאי נמי קאי מיירי שחסרה משיעור דה'א מיפליג פליגי צה כמנחות כפרך קמ'א (דף י'א:) כצלונה שחסרה **לר"ש** ^[ח] כשירה אפילו עמדה על קורט אחד ולר' יהודה צשני קרטיין ואי אלצונה נמי קאי מיירי שחסרה משיעור ליה:
והקרינו צחון פטור. הואיל ואין מתקבלין ^[ט] צפניס:
המעלה **קדשים ואימורין**. שהקריב הכשר ואימורין ממוצרין צו חייב משום צחון:
גמ' ח'אי פרס צפניס. לאו דוקא ח'אי פרס נקט דה"ה לכזית אלא**

פחות מכשיעור הכשר מ'זוהה נקט:
קפ"ד מאי פטור פטור זר. דאי לאו צורות קאמר מאי פטור שייך למימר צפניס ואמאי פטור הא הקטרה היא דה'א האי מנ'א דקמחייב ^[ב] על'ה צחון:
מאי פטור פטור ציצור. די'אלו ידי חובתן דכזית הו'ה הקטרה:
צ'ה אפילו רבי אליעזר מודה. ואע"ג דפליג כמתנ'י אצחון מודה הוא להאי מנ'א **הקטרה** היא הקטרה הוא רבי אליעזר דכזית היא הקטרה לחייב עליה צחון ולהוציא ציצור ידי חובתן צפניס ומתנ'י ^[א] כולה ריש'א וסיפ'א דברי הכל היא ובהקטרה דהיכל מיירי:
כי פליגי. כמתני' בהקטרה דיוס הכפורים דלפני ולפניס שנאמר צה שיעור (ויקרא טז:) **מל'א חפניו דוקא**. וצבת אחת הילכך צחון נמי לא מחייב אלא אשלימה:
וה'א כי כמיצ'א חוקה צפניס אביי בהקטרה דפניס דכול'א עלמ'א לא פליגי כי פליגי בהקטרה דחון. אביי נמי כרבה מתוך לה דצריית'א דמוד'ה צה רבי אליעזר בהקטרה דהיכל ומתניתין בהקטרה דפניס ומיהו לא כטעמ'א דרבה דאמר לרבנן מל'א חפניו לאו דוקא דכולי עלמ'א מל'א חפניו דוקא וצפניס דכ"ע לא פליגי דשלימה צעינן כי פליגי כגון שהקטיר כזית מן הקטרת של חפנית פניס צחון מר סב'י ילפינן פניס מחון ילפינן קטרת של פניס מקטרת של היכל כצמה צחון כזית אף הקטרה של פניס חייבין עליה בצמה כזית ואע"ג דבדוכת'ה לא הו'ה הקטרה הואיל ובהיכל הו'ה הקטרה:
ור' אליעזר סב'ר לא ילפינן פניס מחון. הקטרה דהיכל הוא דמחייב על'ה צחון כזית דה'א בדוכת'ה כהני חשיב'א אצל הקטרת פניס לא מחייב על'ה צחון כזית הואיל ואכילת וצדוכת'ה לאו הקטרה היא:
הש'א חון מחון. כגון ניסוך היין שהוא על המזבח החיצון לא ילפי רבנן מהקטר חלצים שהוא על המזבח החיצון לחייב על פחות מהלשה לוגין צחון אע"פ שיש שם כמה זיתים וגבי כל הקטרות של מוצח החיצון הקטרה היא הואיל וגבי ניסוך שיעור'א אחרינ'א הוא לא מחייב עליה אלא ככשיעור:
פניס מחון. לחייב על קטרת שלפני ולפניס בצמה צחון ילפינן מהקטרה דהיכל:
פחות מזוים קומץ. על כרחך רבנן היא דאי רבי אליעזר אפילו אכזית לא מחייב דה'א אמר עד שיקריב את כולן:
אל'א אמר רב'א כגון דקצעינהו במנ'א. לעולם מתניתין וצריית'א בהקטרה דהיכל הו'ה ^[ב] הקטרה בדוכת'ה כזית ומשום הכי קמני לה צבריית'א חייב ור' אליעזר מודה צה כדכר ופלוגמ'א דמתינתין כגון דקצעיה ^[ב] (דכול'ה) שני חל'אי פרס במנ'א וקסבר

מסורת הש"ס

א] (לעיל מב. מנחות יב:), ט' ירוש' יומא פ"ד ה"ה, א' ת"כ אחרי פ"י ה"ח, ד' ע"י יומא מג ירוש' סוכה פ"ד ה"י (ובק"ט), ט' (לעיל ק. קת:), ו' ע' מנחות כו., י' כריתות ו., ח' ויקרא יז ט, ט' שיר לעמ' הקדום ^י (וע' מ"ר מנחות נח: ד"ה ואיכ'א, פ) מנחות יד:, ט' עין רש"ק ו"ק.

הגהות הב"ח

ה) במשנה כחון פטור המעלה קדשים:

שינויי גוססאות

א] צ"ל או כזית. (צ"ק וביה ברושי:.)
ב] צש"מ גורס שהקטיר. ועי' דק"ס אות ח'.
ג] שהקריבן (ש"ס). וכן להלן (ובק"ט).
ד] בקת' כמ"י ואימוריהן. ובי' צש"מ:
ה] כזית קטרת בחון (בי"צ וש"ס וכוני' בשאר כחת"י).
ו] אמאי הא הקטרה (ש"ס). וכוני' והא אמרת הקטרה:
ז] צש"מ מני' אלעזר בכל הסוג'א וכו' ובי' צנמ' צבי"מ וק', ומתשננ דגו', ובי' צש"י כ"י"פ בכל הסוג'א. אף צבי"מ וק' כמשה וכוני' ור' צ' כמשה ובגמ' ד' אלעזר וכו' עי' צש"י. מנפה ח'מן, ה' דברי נמיה'ה הגלג'י כגל'ין כדף ק' ע"א. ודק"ס אות ח. וכל'ה צש"י לקמן קי צ אות ח:
ח] צ"ל הא (ש"ס:.)
ט] צ"ל דפניס (ש"ס ורוב כחת"י:.)
י' צ"ל כי פליגי בקטרת דלפני לפניס וקא מקריב לה בהיכל מ"ס (בי"צ) מ"א כי פליגי בהקטרה דהיכל (ד"ס). וחלו' הרמז'ן גרס כהיכל ולכן פסק כהל' בעדות זוה"כ פיה הכי' הקטיר וכו' מות כהיכל חייב מיתה. ועי' ח"ג סוד"ה גמל'א מ"ר וקד"א סוד"ה וכו' אש'. ורש"י כפי הנו' כ'א לאסוקי מנ'י ז'. לפנינו ע"פ כה"י, וכן הוצ'ה כשכחי ובי'ש:
יא] צ"ל ופחות מג' לוגין מים בחון היא (בי"צ:.)
יב] לעשות אותו על השלם הוא חייב כלי'ל (ש"סכ"י:.)
יג] מ'זות שני חצאי פרה לה'ת' כצמה יו"ט. וכן לית'א כשני' ובתוס':
יד] והקטיר את החלב. חלב אע"פ כו' ח'ת"י ובי"ש:
טו] כ'א כ'א שייך דיה' אין זרק כנסוף עמ' הקודם (ואמ"ר מו"ד מנחה מאי כו' ללי' (ש"ס:.)
טז] צ"ל וכל (בי"י:.)
יז] צ"ל דתנן (בי"י:.)
יח] כצמ'י' ור"ו ופרס"ד דלר' יהודה כשירה כו' ולר' שמעון בשנה. ולפנינו ע"פ כה"י:
יט] צ"ל מתקבל (ש"ס:.)
כ] צ"ל קמחייב (בי"ש. כחת"י:.)
כא] ס"א מ'ה קטרת של היכל חייבין עליו בבמה כו' אף קטרת של כלי' (כחת"י וסמכ"י).
כב] לית'א מיצב בבמה כ'אן ולהלן כקמון ולהלן דה"ה פניס מחון, וכן מתקן צבי"ס. וכוני' גם לפנ"ו הנוסח חפנית פניס כזית בבמה בחורין:
כג] הדוריא הקטרה בדוכת'ה ככזית ומש"ה קתני בייח'א (כחת"י ובי"ש:.)
כד] כצמ'י' ור"ו דקביעה לכול'ה חצי פריס. צבי"ס הבי'א מ"א דקבעיה לכוליה פריס. וכן הגיה ל"ק. וכל'ה לעיל אות יג:
כה] דהא דקתני וכו' לענין אכילה קאמר ואימ'א כו' כלי' (צ"ק. ועי' ש:.)